

**Pastāvīgās šķīrējtiesas „Latvijas šķīrējtiesa”
reģistrācijas numurs 40003754139
reglaments
(aktualizētais)**

I VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. punkts. Latvijas šķīrējtiesa

- (1) Latvijas šķīrējtiesa (turpmāk tekstā – šķīrējtiesa) ir šķīrējtiesa, kas darbojas pastāvīgi un ir izveidota, lai nodrošinātu šķīrējtiesai pakļauto strīdu izšķiršanu. Šķīrējtiesas dibinātājs ir biedrība „Šķīrējtiesas procesa atbalsta biedrība”, reģistrācijas numurs 40008237821.
- (2) Šķīrējtiesa darbojas, pamatojoties uz Civilprocesa likuma D daļu “Šķīrējtiesa”, Šķīrējtiesu likumu, citiem Latvijas Republikā spēkā esošiem normatīvajiem aktiem, starptautiskajiem līgumiem un konvencijām, kas attiecas uz šķīrējtiesas darbību un šķīrējtiesas reglamentu.
- (3) Šķīrējtiesa uztur interneta mājas lapu, kurā izvietota pamatinformāciju par šķīrējtiesas darbību un citu svarīgu informāciju.
- (4) Informācija par šķīrējtiesu ir publiski pieejama sekojošā šķīrējtiesas mājas lapā: www.skirejtiesa.lv
- (5) Šķīrējtiesas nosaukums citās valodās:
angļu valodā – Latvian Arbitration Court;
krievu valodā – Латвийский арбитражный суд.

2. punkts. Strīda izšķiršanā piemērojamās procesuālās normas

- (1) Šķīrējtiesai saistošas ir Civilprocesa likuma D daļā un Šķīrējtiesas likumā noteiktās procesuālās normas, kā arī procesuālās normas, kas noteiktas ar citiem Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, starptautiskajiem līgumiem un konvencijām, kurās piedalās Latvijas Republika, šķīrējtiesas nolikumu, šo reglamentu un pušu vienošanos.
- (2) Šķīrējtiesas procesu regulē procesuālās normas, kas ir spēkā strīda izšķiršanas, atsevišķu procesuālo darbību izdarīšanas vai šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšanas laikā.

3. punkts. Strīda izšķiršanā piemērojamās materiālo tiesību normas.

- (1) Izšķirot strīdu, šķīrējtiesa vadās pēc tām tiesību normām un darījumu paražām, par kuru piemērošanu puses ir vienojušās, ciktāl tāda pušu vienošanās nav

pretrunā Latvijas Republikas Civillikuma 19., 24. un 25.pantu noteikumiem.

- (2) Ja puses nav vienojušās par to, pēc kādiem likumiem vai kādām darījumu paražām apspriežamas to savstarpējās attiecības, vai šķīrējtiesa atzinusi šādu vienošanos par spēkā neesošu, pušu tiesiskajām attiecībām piemērojamās tiesību normas nosakāmas saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma Ievada noteikumiem.

4. punkts. Šķīrējtiesā izšķirjamie strīdi un kompetence

- (1) Šķīrējtiesā var nodot izšķiršanai jebkuru civiltiesisku strīdu, ja puses brīvprātīgi ir vienojušās un noslēgušas līgumu par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā (šķīrējtiesas līgumu), izņemot strīdu:
  - 1) kura izspriešana varētu aizskart tādas personas tiesības, kas nav šķīrējtiesas līguma dalībniece;
  - 2) kurā kaut viena puse ir valsts vai pašvaldības iestāde vai par kuru pieņemts šķīrējtiesas nolēmums var skart valsts vai pašvaldības iestādes tiesības;
  - 3) kurš saistīts ar ierakstiem civilstāvokļa aktu reģistrā;
  - 4) par aizbildnībā vai aizgādībā esošu personu tiesībām un pienākumiem vai ar likumu aizsargātām interesēm;
  - 5) par lietu tiesību nodibināšanu, grozīšanu vai izbeigšanu attiecībā uz nekustamo īpašumu, ja strīda dalībnieks ir persona, kurai ar likumu ir ierobežotas tiesības iegūt nekustamo lietu īpašumā, valdījumā vai lietošanā;
  - 6) par fiziskās personas izlikšanu no dzīvojamām telpām;
  - 7) starp darbinieku un darba devēju, ja strīds radies, slēdzot, grozot, izbeidzot vai pildot darba līgumu, kā arī piemērojot vai tulkojot tiesību normas, darba koplīguma vai darba kārtības noteikumus (individuāls darba tiesību strīds);
  - 8) par to personu tiesībām un pienākumiem, kurām pasludināts maksātnespējas process.
- (2) Šķīrējtiesā netiek izšķirti strīdi, kas saistīti ar sevišķā tiesāšanas kārtībā izskatāmiem jautājumiem.

5. punkts. Šķīrējtiesas darba organizācija

- (1) Šķīrējtiesas darbu vada šķīrējtiesas priekšsēdētājs, kas veic šķīrējtiesas reglamentā noteiktās funkcijas, lai pārraudzītu un nodrošinātu šķīrējtiesas darbību, kā arī šķīrējtiesas sastāva izveidošanu un tā darbību.
- (2) Šķīrējtiesas priekšsēdētājs nepieciešamības gadījumā (šķīrējtiesas priekšsēdētāja slimība, prombūtne, liela noslogotība, interešu konflikts un tā tālāk) var deleģēt citai personai veikt šķīrējtiesas priekšsēdētāja pienākumus konkrēta laika posmā vai konkrētas lietas ietvaros. Par

pienākumu deleģēšanu šķīrējtiesas priekšsēdētājs pieņem lēmumu.

II. ŠĶĪRĒJTIESAS LĪGUMS

6. punkts. Šķīrējtiesas līguma jēdziens, tā puses un forma

- (1) Šķīrējtiesas līgums ir vienošanās par strīda, kas jau radies vai var rasties nākotnē, nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā.
- (2) Šķīrējtiesas līgumu var noslēgt rīcībspējīga fiziskā persona neatkarīgi no pilsonības un dzīvesvietas, Latvijā vai ārvalstī reģistrēta juridiskā persona vai cits privāto tiesību subjekts.
- (3) Šķīrējtiesas līgumu noslēdz rakstveidā. Pušu vienošanās par strīda nodošanu šķīrējtiesai (šķīrējtiesas līgums) var būt izteikta:
  - 1) kā atsevišķs līgums;
  - 2) kā speciāls noteikums pušu līgumā (šķīrējtiesas klauzula);
  - 3) pusēm apmainoties ar pasta sūtījumiem vai izmantojot elektroniskās saziņas līdzekļus un nodrošinot, ka pušu griba nodot jau radošos vai iespējamu civiltiesisko strīdu izšķiršanai šķīrējtiesā tiek fiksēta ar drošu elektronisko parakstu.
- (4) Ja puses vienojušās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, bet nav noteikušas konkrētu šķīrējtiesu, un prasītājs iesniedzis prasību Latvijas šķīrējtiesā, un ja otra puse neceļ par to iebildums līdz atsaukšanas iesniegšanas termiņa beigām, strīds ir pakļauts šai šķīrējtiesai.
- (5) Šķīrējtiesas līgumā, puses var vienoties par šķīrējtiesnešu skaitu, strīda izšķiršanas kārtību, mutvārdu vai rakstveida šķīrējtiesas procesu, strīda izšķiršanas vietu, šķīrējtiesas procesa valodu, piemērojamo likumu un citiem jautājumiem saskaņā ar Šķīrējtiesas likumu.
- (6) Ja puses ir vienojušās par strīdu, izrietošu no konkrēta līguma, nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, prezumējams, ka puses ir vienojušās par jebkura strīda, kas izriet no šī līguma, kas skar to vai tā pārkāpšanu, izbeigšanu vai spēkā neesamību, izšķiršanu šķīrējtiesā.
- (7) Puses var vienoties pēc kādas valsts likumiem apspriežama šķīrējtiesas līguma spēkā esamība. Ja puses par to nav vienojušās, piemērojamais likums nosakāms saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 19. un 25. pantu.

7. punkts. Šķīrējtiesas līguma spēks

- (1) Personas, kas noslēgušas līgumu par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, nav tiesīgas no tā atteikties, ja likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā šķīrējtiesas līgums nav grozīts vai atcelts.

- (2) Šķīrējtiesas līgums ir spēkā, kamēr nav izbeigusies tiesiskā attiecība, kuras sakarā tas noslēgts.
- (3) Ja vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā kā atsevišķs noteikums ir ietverts pušu noslēgtajā līgumā, šī vienošanās ir uzskatāma par patstāvīgu līgumu. Ja līguma termiņš ir izbeidzies vai līgums atzīts par spēkā neesošu, vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā paliek spēkā.
- (4) Cedējot prasību, uz cesionāru pāriet prasījuma tiesības, bet ne līgumā ietvertā šķīrējtiesas klauzula par civiltiesiskā strīda izskatīšanu šķīrējtiesā.

III. ŠĶĪRĒJTIESNEŠI

8. punkts. Šķīrējtiesneši

- (1) Šķīrējtiesnesis ir fiziska persona, kas atbilstoši šķīrējtiesas līguma un šī reglamenta noteikumiem ir iecelta strīda izšķiršanai. Par šķīrējtiesnesi var iecelt jebkuru pilngadīgu personu, kurai nav nodarbināta aizgādība, neatkarīgi no tās pilsonības un dzīvesvitas, ja šī persona ir rakstveidā piekritusi būt par šķīrējtiesnesi, tai ir nevainojama reputācija, tā ir ieguvusi augstāko profesionālo vai akadēmisko izglītību (izņemot pirmā līmeņa profesionālo izglītību) un jurista kvalifikāciju, kurai ir vismaz triju gadu praktiskā darba pieredze, strādājot augstskolas tiesību zinātņu specialitātes akadēmiskā personāla amatā vai citā juridiskās specialitātes amatā.
- (2) Personai, izsakot savu piekrišanu būt par šķīrējtiesas šķīrējtiesnesi, šķīrējtiesas dibinātājam jāveic šīs personas atbilstības pārbaude šī reglamenta 8. punkta pirmās daļas un Šķīrējtiesas likuma 14. un 15. pantā noteiktajām prasībām. Pēc pārbaudes veikšanas, šķīrējtiesas dibinātājs pieņem lēmumu par personas iecelšanu vai atteikšanos iecelt par šķīrējtiesas šķīrējtiesnesi.
- (3) Ja persona tiek iecelta par šķīrējtiesnesi, tad šķīrējtiesas dibinātājs sastāda rakstisku apliecinājumu par ieceltā šķīrējtiesneša atbilstību šī reglamenta 8. punkta un Šķīrējtiesas likuma 14. un 15. pantā noteiktajām prasībām. Apliecinājumu un dokumentus, kas pamato ieceltā šķīrējtiesneša kvalifikāciju, ja tas nepieciešams, šķīrējtiesas dibinātājs iesniedz Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā.
- (4) Šķīrējtiesnesis nav puses, kura to iecēlusi, pārstāvis. Šķīrējtiesnesim jāpilda savi pienākumi godprātīgi, nepakļaujoties nekādai ietekmei, viņam jābūt neatkarīgam un objektīvam.

9. punkts. Šķīrējtiesas sastāvs

- (1) Šķīrējtiesa izšķir strīdus trīs šķīrējtiesnešu sastāvā, ja puses nav vienojušās par citu šķīrējtiesnešu skaitu.
- (2) Šķīrējtiesnešu skaitam jābūt nepāra.
- (3) Gadījumā, ja atbilstoši likumam, šim reglamentam un pušu vienošanās strīds izšķirams viena vai trīs šķīrējtiesnešu sastāvā, tad ieinteresētā puse ir tiesīga prasīt strīda izšķiršanu paplašinātā šķīrējtiesas sastāvā. Paplašinātā šķīrējtiesas sastāvā nevar būt vairāk par pieciem šķīrējtiesnešiem.
- (4) Paplašinātais šķīrējtiesas sastāvs tiek izveidots tikai tad, ja ieinteresētā puse rakstiski paziņo par to šķīrējtiesai un otrai pusei ceļot prasību vai atsauksmes sniegšanai uz prasības pieteikumu noteiktajā termiņā. Šajā paziņojumā ir jānorāda paplašinātā šķīrējtiesas sastāva šķīrējtiesnešu skaitu un no savas puses iecelto šķīrējtiesnešu kandidatūras. Paziņojumam ir jāpievieno pierādījumi par papildus ar strīda izšķiršanu saistīto izdevumu samaksu. Strīdus gadījumā šo izdevumu apmēru nosaka šķīrējtiesa.

10. punkts. Šķīrējtiesnešu iecelšana

- (1) Šķīrējtiesnešu iecelšanas kārtību nosaka puses. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesnešu iecelšanas kārtību, šķīrējtiesnešus iecel saskaņā ar šķīrējtiesas reglamentu no pastāvīgo šķīrējtiesnešu saraksta, ievērojot pušu līdztiesību.
- (2) Šķīrējtiesnešu sarakstu apstiprina šķīrējtiesas priekšsēdētājs. Ar šo sarakstu var iepazīties šķīrējtiesā un šķīrējtiesas mājas lapā.
- (3) Puses var uzticēt jebkurai rīcībspējīgai fiziskajai vai juridiskajai personai iecelt šķīrējtiesnešus.

11. punkts. Šķīrējtiesas sastāva iecelšana

- (1) Ja puses ir vienojušās, ka strīdu izskatīs viens šķīrējtiesnesis, bet nav vienojušās par konkrētu šķīrējtiesnesi, šķīrējtiesnesi no šķīrējtiesnešu saraksta iecel šķīrējtiesas priekšsēdētājs.
- (2) Ja puses ir vienojušās par trim šķīrējtiesnešiem, prasītājam, iesniedzot prasību, jānorāda tā izvēlētais šķīrējtiesnesis. Šķīrējtiesa, nosūtot reglamenta 32.punktā minēto paziņojumu par prasības saņemšanu, informē par to atbildētāju un piedāvā no savas puses izvēlēties šķīrējtiesnesi. Ja kāda no pusēm nav norādījusi no savas puses izvēlēto šķīrējtiesnesi, šķīrējtiesnesi iecel šķīrējtiesas priekšsēdētājs. Pušu izvēlētie šķīrējtiesneši, vienojoties iecel trešo šķīrējtiesnesi, kurš ir šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs. Ja pušu izvēlētie šķīrējtiesneši 5 (piecu) dienu laikā nevar vienoties par šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētāju, to iecel šķīrējtiesas priekšsēdētājs.

- (3) Ja puses vienojušās par citu (nepāra) šķīrējtiesnešu skaitu, katra no pusēm iepriekš minētajā kārtībā izvēlas vienādu šķīrējtiesnešu skaitu, kuri vienojoties no šķīrējtiesnešu saraksta iecel šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētāju.
- (4) Ja prasību cēlušī vairāki prasītāji vai ja prasība celta pret vairākiem atbildētājiem, tiem jāvienojas par izvēlēta šķīrējtiesneša kandidatūru no savas puses.
- (5) Izveidoto šķīrējtiesas sastāvu apstiprina šķīrējtiesas priekšsēdētājs, paziņojot par to pusēm. Apstiprinot šķīrējtiesas sastāvu šķīrējtiesas priekšsēdētājs pārbauda, vai izveidojot šķīrējtiesas sastāvu ir ievērota pušu vienošanās, Šķīrējtiesas likuma un šķīrējtiesas reglamenta prasības.

12. punkts. Šķīrējtiesneša atcelšana

- (1) Ja puse iecēlusi šķīrējtiesnesi un par to ir paziņots otrai pusei, tā nevar atcelt šo šķīrējtiesnesi bez otras puses piekrišanas.
- (2) Šķīrējtiesas priekšsēdētājs pēc vienas puses lūguma var atcelt šķīrējtiesnesi jebkurā šķīrējtiesas procesa stadijā, gadījumā, ja šķīrējtiesnesis ilgāk par 14 dienām nepilda savus pienākumus prombūtnes, slimības vai citu iemeslu dēļ.

13. punkts. Šķīrējtiesneša noraidījuma pamati

- (1) Personai, kurai tiek prasīta piekrišana tās iecelšanai par šķīrējtiesnesi, jāatklāj pusēm jebkādi apstākļi, kuri var izraisīt pamatotas šaubas par šīs personas objektivitāti un neatkarību. Ja šādi apstākļi šķīrējtiesnesim kļuvuši zināmi līdz šķīrējtiesas procesa beigām, viņam tie nekavējoties jāatklāj pusēm.
- (2) Šķīrējtiesnesi var noraidīt, ja:
  - 1) pastāv apstākļi, kuri izraisa pamatotas šaubas par viņa objektivitāti un neatkarību;
  - 2) viņa kvalifikācija neatbilst tai, par kādu puses vienojušās;
  - 3) viņš neatbilst Šķīrējtiesas likuma prasībām, vai uz viņu ir attiecināmi Šķīrējtiesas likuma [16.panta](#) pirmajā daļā noteiktie ierobežojumi šķīrējtiesneša dalībai lietas izskatīšanā un viņš nav sevi atstatījis.
- (3) Puse var noraidīt šķīrējtiesnesi, kuru tā iecēlusi vai kura iecelšanā tā piedalījies, tikai tad, ja noraidījuma pamati šai pusei kļuvuši zināmi pēc šķīrējtiesneša iecelšanas.

14. punkts. Šķīrējtiesneša noraidījuma kārtība

- (1) Puses var vienoties par šķīrējtiesneša noraidījuma kārtību. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesneša noraidījuma kārtību, puses var pieteikt noraidījumu šķīrējtiesnesim 5 (piecu) dienu laikā no dienas, kad tā uzzinājusi par šī šķīrējtiesneša iecelšanu vai tai kļuvis zināms noraidījuma pamats, iesniedzot šķīrējtiesā par to rakstveida paziņojumu, kurā jānorāda kuru šķīrējtiesnesi tā noraida un noraidījuma pamatu.
- (2) Šķīrējtiesnesim pieteikto noraidījumu izlemj šķīrējtiesas sastāvs arī gadījumos, kad strīds tiek izšķirts šķīrējtiesnesim vienpersoniski. Noraidījuma izlemšanā piedalās visi šķīrējtiesas sastāva locekļi.
- (3) Ja šķīrējtiesas priekšsēdētājam kļūst zināmi šī reglamenta 13. punkta 2. daļā minētie apstākļi, šķīrējtiesas priekšsēdētājs nekavējoties par tiem informē abas puses un izskaidro to tiesības pieteikt noraidījumu attiecīgam šķīrējtiesnesim.

15. punkts. Šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanās

- (1) Šķīrējtiesnesim ir tiesības atstatīties no strīda izšķiršanas rakstiski paziņojot par to šķīrējtiesas priekšsēdētājam.
- (2) Pusēm ir tiesības vienoties par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu, noformējot šo vienošanos rakstiski un iesniedzot to šķīrējtiesā.
- (3) Šķīrējtiesneša pilnvaras izbeidzas:
  - 1) ja pieņemts šķīrējtiesneša noraidījums;
  - 2) ja šķīrējtiesnesis atteicies no strīda izšķiršanas;
  - 3) ja puses vienojas par šķīrējtiesneša atcelšanu;
  - 4) ar šķīrējtiesneša atcelšanu;
  - 5) ar šķīrējtiesneša nāvi;
  - 6) ja uz šķīrējtiesnesi attiecas Šķīrējtiesas likuma 15. pantā noteiktie ierobežojumi.
- (4) Ja šķīrējtiesneša pilnvaras izbeigušās, jaunu šķīrējtiesnesi ieceļ šī reglamentā noteiktajā kārtībā.

16. punkts. Jauna šķīrējtiesneša iecelšanas sekas

- (1) Pēc jauna šķīrējtiesneša iecelšanas strīda izšķiršanas process jāsāk no jauna, ja strīdu izšķir šķīrējtiesnesis vienpersoniski, vai ja tiek iecelts jauns šķīrējtiesas

sastāva priekšsēdētājs.

- (2) Šķīrējtiesas sastāvam ir tiesības sākt no jauna strīda izšķiršanas procesu, gadījumā, ja šķīrējtiesas sastāvā tiek iecelts jauns šķīrējtiesnesis.

IV. ŠĶĪRĒJTIESAS PROCESA SAGATAVOŠANA

17. punkts. Strīda pakļautība

- (1) Par strīda pakļautību lemj šķīrējtiesa arī gadījumos, kad kāda no pusēm apstrīd šķīrējtiesas līguma esamību vai tā spēkā esamību.
- (2) Iesniegumu par to, ka strīds nav pakļauts šķīrējtiesai, puse var iesniegt līdz dienai, kad beidzas atsauksmes uz prasības pieteikumu iesniegšanai noteiktais termiņš.
- (3) Šķīrējtiesa jautājumu par strīda pakļautību var izlemt jebkurā šķīrējtiesas procesa stadijā. Ja strīda pakļautība šķīrējtiesai ir apstrīdēta līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, minēto jautājumu var izlemt šķīrējtiesas priekšsēdētājs, bet ja pakļautība ir apstrīdēta pēc šķīrējtiesas sastāva iecelšanas, šo jautājumu izlemt šķīrējtiesas sastāvs.
- (4) Ja iebildumi par to, ka strīda daļa nav pakļauta šķīrējtiesai, pusei rodas sakarā ar prasības papildinājumiem vai grozījumiem, pretprasību vai tās papildinājumiem vai grozījumiem, minētie iebildumi jāizsaka nekavējoties, līdz ko šķīrējtiesa uzsāk šo prasījumu izskatīšanu.
- (5) Ja šķīrējtiesa atzīst, ka strīds vai tā daļa nav pakļauta šķīrējtiesai, tā izbeidz šķīrējtiesas procesu vai tā daļu šajā reglamentā noteiktajā kārtībā.
- (6) Šajā punktā regulētā kārtība par strīda pakļautības noteikšanu ir spēkā ciktāl tā neliedz pusei apstrīdēt šķīrējtiesas kompetenci vispārējās jurisdikcijas tiesā.

18. punkts. Prasības nodrošināšana pirms prasības celšanas šķīrējtiesā

- (1) Prasītājs ir tiesīgs lūgt vispārējās jurisdikcijas tiesu nodrošināt prasību pirms prasības celšanas šķīrējtiesā. Šāds prasītāja lūgums nav uzskatāms par šķīrējtiesas vienošanās neievērošanu un nav šķērsis strīda izšķiršanai šķīrējtiesā.

19. punkts. Procesuālie termiņi

- (1) Procesuālās darbības izpilda šajā reglamentā noteiktajos termiņos. Ja procesuālie termiņi šajā reglamentā nav noteikti, tos nosaka šķīrējtiesa.

- (2) Procesuālo darbību izpildīšanai nosaka precīzu datumu vai termiņu līdz noteiktam datumam, vai laika periodu (gados, mēnešos, dienās vai stundās). Ja procesuālā darbība nav jāizpilda noteiktā datumā, to var izpildīt visā noteiktā termiņa laikā.
- (3) Procesuālā termiņa tecējums, kas aprēķināms gados, mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.
- (4) Procesuālā termiņa tecējums, kas aprēķināms stundās, sākas nākamajā stundā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.
- (5) Termiņš, kas skaitāms gados, notek termiņa pēdējā gada attiecīgā mēnesī un datumā. Termiņš, kas skaitāms mēnešos, notek termiņa pēdējā mēneša attiecīgā datumā. Ja mēnešos skaitāmais termiņš beidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīga datuma, tas notek šā mēneša pēdējā dienā. Termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, notek ar šo konkrēto datumu to ieskaitot.
- (6) Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena.
- (7) Procesuālo darbību, kurai notek termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem.
- (8) Ja procesuālā darbība izpildāma šķīrējtiesā, termiņu uzskata par notecējušu tajā stundā, kad šķīrējtiesa saskaņā ar saviem iekšējās darba kārtības noteikumiem beidz darbu. Tomēr, ja prasības pieteikums vai citi sūtijumi nodoti sakaru iestādē termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem, tie uzskatāmi par nodotiem termiņā.

20. punkts. Procesuālo termiņu nokavējuma sekas, to apturēšana, atjaunošana un pagarināšana

- (1) Tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar šī reglamenta vai šķīrējtiesas noteiktā termiņa notecēšanu.
- (2) Apturot šķīrējtiesas procesu, termiņa tecējums tiek apturēts. Termiņa tecējums apstājas brīdī, kad radies apstākļi, kas ir par pamatu šķīrējtiesas procesa apturēšanai. Procesuālā termiņa tecējums turpinās no dienas, kad atjaunots šķīrējtiesas process.
- (3) Nokavētos procesuālos termiņus pēc puses pieteikuma var atjaunot šķīrējtiesa, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslus par attaisnojošiem. Atjaunojot nokavēto termiņu, šķīrējtiesa vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.
- (4) Šķīrējtiesas noteiktos termiņus var pagarināt pēc puses pamatota pieteikuma.
- (5) Ja pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniegts līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, tad to var izlemt šķīrējtiesas priekšsēdētājs, bet ja pieteikums iesniegts pēc šķīrējtiesas sastāva iecelšanas, tad to izlemj šķīrējtiesas sastāvs.

21. punkts. Korespondence

- (1) Šķīrējtiesa sagatavotos dokumentus (spriedumus, lēmumus, paziņojumus u. c.) nosūta pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā. Dokumentus, kurus sagatavo un iesniedz šķīrējtiesai puse (prasības pieteikumu, atsauksmi par prasību u.c.), šķīrējtiesa otrai pusei nosūta pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā vai paziņo par to saņemšanu šķīrējtiesā un iespējām ar tiem iepazīties.
- (2) Šā punkta pirmajā daļā minētos dokumentus fiziskajai personai nosūta ierakstītā pasta sūtījumā uz tās deklarētas dzīvesvietas adresi, bet, ja deklarācijā norādīta papildu adrese, - uz papildu adresi, ja vien fiziskā persona saziņai ar šķīrējtiesu nav norādījusi citu adresi, bet juridiskajai personai - uz tās juridisko adresi.
- (3) Šā punkta pirmajā daļā minētos dokumentus elektroniskā pasta sūtījumā nosūta, ja puse ir paziņojusi šķīrējtiesai, ka piekrīt saziņai ar šķīrējtiesu izmantot elektronisku pastu. Šādā gadījumā šķīrējtiesa dokumentus nosūta uz puses norādīto elektroniskā pasta adresi. Ja šķīrējtiesa konstatē tehniskus šķēršļus dokumentu nosūtīšanai elektroniskā pasta sūtījumā, tos nosūta ierakstītā pasta sūtījumā.
- (4) Šā punkta pirmajā daļā minētie dokumenti uzskatāmi par saņemtiem izsniegšanas dienā, ja tie ir piegādāti un izsniegti adresātam personīgi. Ja tie ir nosūtīti ar pasta sūtījumu, uzskatāms, ka tie saņemti septītajā dienā pēc pasta sūtījuma nosūtīšanas dienas, bet, ja tie nosūtīti elektroniskā pasta sūtījumā, uzskatāms, ka tie saņemti divu darbdienu laikā pēc nosūtīšanas dienas.

22. punkts. Šķīrējtiesas procesa konfidencialitāte

- (1) Ja puses nav vienojušās citādāk, tad šķīrējtiesas process ir konfidenciāls.
- (2) Šķīrējtiesas sēdes ir slēgtas, un šķīrējtiesas sastāvs ziņas par šķīrējtiesas procesu nesniedz citām personām un nublicē, izņemot gadījumu, kad puses ir vienojušās citādi. Personas, kas nav šķīrējtiesas procesa dalībnieki, var piedalīties šķīrējtiesas sēdē tikai ar pušu piekrišanu.
- (3) Ziņas par šķīrējtiesas procesu sniedz personām, kurām ir tiesības tās saņemt likumā noteikto funkciju veikšanai.

23. punkts. Pušu līdztiesība un sacīkste

- (1) Pusēm šķīrējtiesas procesā ir vienlīdzīgas procesuālās tiesības. Šķīrējtiesas sastāvs nodrošina pusēm vienādas iespējas izmantot tām piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai.
- (2) Puses civiltiesiskā strīda izskatīšanas gaitā īsteno savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Sacīkste izpaužas, pusēm izmantojot savas tiesības iesniegt

pierādījumus, dot paskaidrojumus un šķīrējtiesas sastāvam adresētus pieteikumus, piedaloties pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā, kā arī veicot citas procesuālās darbības.

24. punkts. Šķīrējtiesas procesa kārtība

- (1) Pusēm ir tiesības brīvi noteikt šķīrējtiesas procesa kārtību.
- (2) Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesas procesa kārtību, šķīrējtiesa izšķir strīdu saskaņā ar šo reglamentu.
- (3) Ja puses ir vienojušās tikai par atsevišķiem šķīrējtiesas procesa noteikumiem, šķīrējtiesa ievēro pušu vienošanos, bet pārējā daļā vadās pēc šķīrējtiesas reglamenta.

25. punkts. Šķīrējtiesas valoda

- (1) Process šķīrējtiesā notiek Latvijas Republikas valsts valodā vai valodā, par kuru puses ir vienojušās. Gadījumā ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesas procesa valodu, tad procesa valodu var noteikt šķīrējtiesas sastāvs.
- (2) Ja šķīrējtiesas sastāvs, vai kāds no šķīrējtiesnešiem, vai procesa dalībniekiem nepārvalda valodu, kurā notiek process, šķīrējtiesa pieaicina tulku. Tulka pakalpojumu apmaksas kārtību nosaka šķīrējtiesa.
- (3) Šķīrējtiesa var pieprasīt pusēm jebkura rakstveida pierādījuma tulkojumu vai notariāli apliecinātu tulkojumu valodā, kurā notiek process, vai valsts valodā.

26. punkts. Pušu pārstāvība

- (1) Fiziskās personas savas lietas šķīrējtiesā ved pašas vai ar pilnvarotu pārstāvju starpniecību. Fizisko personu pārstāvību noformē ar notariāli apliecinātu pilnvaru.
- (2) Juridisko personu lietas šķīrējtiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī citi juridisko personu pilnvaroti pārstāvji. Juridisko personu pārstāvību noformē ar rakstveida pilnvaru vai dokumentiem, kas apliecina amatpersonas tiesības bez īpaša pilnvarojuma pārstāvēt juridisko personu.
- (3) Par pilnvarotu pārstāvi var būt jebkura fiziskā persona, izņemot personu:
  - 1) kura nav sasniegusi pilngadību;
  - 2) kurai nodibināta aizgādība;
  - 3) kurai ar tiesas spriedumu atņemtas tiesības vest citu personu lietas;
  - 4) kura ir radniecības attiecībās līdz trešajai pakāpei vai svainības attiecībās līdz otrajai pakāpei ar šķīrējtiesnesi, kas izšķir civiltiesisko strīdu;
  - 5) kura sniegusi juridisko palīdzību civiltiesiskā strīda otrai pusei šajā vai ar to

saistītā citā lietā;

6) kura piedalījies mediācijā šajā vai ar to saistītā citā lietā.

- (4) Konstatējot šā panta trešajā daļā minētos apstākļus, šķīrējtiesas sastāvs nepieļauj šādu personu civiltiesiskā strīda izšķiršanā.
- (5) Persona, kas ir vai pēdējo piecu gadu laikā ir bijusi attiecīgās pastāvīgās šķīrējtiesas šķīrējtiesnešu sarakstā, nevar būt puses pārstāvis un to nevar pieaicināt juridiskās palīdzības sniegšanai šīs pastāvīgās šķīrējtiesas procesos.
- (6) Puses šķīrējtiesas procesā var pieaicināt advokātus juridiskās palīdzības sniegšanai.

27. punkts. Strīda izšķiršanas vieta

- (1) Puses var brīvi vienoties par strīda izšķiršanas vietu. Ja puses nav vienojušās par strīda izšķiršanas vietu, to nosaka šķīrējtiesa.
- (2) Pierādījumu pārbaudei šķīrējtiesa var sanākt jebkurā vietā, kuru tā uzskata par piemērotu, informējot par to šķīrējtiesas procesa dalībniekus.
- (3) Ja puses vienojas par strīda izšķiršanas vietu ārpus Rīgas, pusēm jāsedz šķīrējtiesnešu ceļa un uzturēšanās izdevumi.
- (4) Ja strīda izšķiršanas vieta ir Rīga, bet kāda no pusēm ir iecēlusi šķīrējtiesnesi, kura prakses vieta ir ārpus Rīgas, attiecīgā šķīrējtiesneša ceļa un uzturēšanās izdevumus šķīrējtiesas procesa gaitā sedz puse, kas šķīrējtiesnesi ir iecēlusi.

28. punkts. Šķīrējtiesas procesa uzsākšana

- (1) Šķīrējtiesas process uzsākas ar prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi.
- (2) Prasības pieteikumu šķīrējtiesai iesniedz rakstveidā šķīrējtiesas reģistrētajā atrašanās vietā.

29. punkts. Prasības pieteikums

- (1) Prasības pieteikumā norāda:
  - 1) informāciju par pusēm:
    - a) juridiskajām personām: nosaukumu, juridisko adresi un reģistrācijas numuru un, ja prasītājam ir zināmi, tālruna un faksa numuru.
    - b) fiziskajām personām: vārdu, uzvārdu, deklarēto dzīvesvietu, bet ja tādas nav, dzīvesvietu un personas kodu, kā arī, ja prasītājam ir zināms, tālruna numuru.
    - c) ja prasību ceļ pārstāvis: prasītāja pārstāvja vārdu, uzvārdu, personas kodu un

adresi saziņai ar šķīrējtiesu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi.

- 2) prasības priekšmetu, summu, prasības summas aprēķinu;
- 3) prasības pamatu un pierādījumus, kas to apstiprina;
- 4) likumu, uz kura prasība pamatota;
- 5) prasītāja prasījumus;
- 6) prasībās par naudas summas piedziņu — kredītiestādes nosaukumu un tā konta numuru, kurā veicama samaksa, ja šāds konts ir
- 7) pievienoto dokumentu sarakstu.

(2) Prasības pieteikumam pievieno:

- 1) šķīrējtiesas līgums, ja vien tas nav ietverts līgumā, kura sakarā radies strīds;
- 2) līgumu, kura sakarā radies strīds;
- 3) dokumentus, uz kuriem prasītājs atsaucas prasības pieteikumā;
- 4) tik daudz pieteikuma norakstus, cik lietā ir atbildētāju;
- 5) pierādījumus par šķīrējtiesas tiesvedības maksas un šķīrējtiesneša honorāra samaksu.

(3) Prasības pieteikumu paraksta un iesniedz prasītājs vai viņa pārstāvis. Ja prasību prasītāja vārdā ceļ pārstāvis, prasības pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu celt prasību.

30. punkts. Šķīrējtiesas rīcība pēc prasības pieteikuma saņemšanas

- (1) Ja prasības pieteikums un tam pievienotie dokumenti atbilst reglamenta prasībām, šķīrējtiesa bez kavēšanās nosūta atbildētājam paziņojumu par prasības saņemšanu, piedāvājot atbildētājam iesniegt atsauksmi uz prasību, norādot iebildumus, ja tādi ir, un pievienojot tos apstiprinošus dokumentus, kā arī, ja šķīrējtiesnešu skaits ir trīs, norādīt no savas puses izvēlēto šķīrējtiesnesi.
- (2) Puses var iepazīties ar prasības pieteikuma pielikumiem un citiem lietas materiāliem šķīrējtiesas apmeklētāju pieņemšanas laikos.

31. punkts. Šķīrējtiesas rīcība, ja prasības pieteikums neatbilst reglamenta prasībām

- (1) Ja prasības pieteikums un tam pievienotie dokumenti neatbilst šī reglamenta prasībām, šķīrējtiesas priekšsēdētājs atstāj prasības pieteikumu bez tālākas virzības un informē par to iesniedzēju, dodot tam laiku novērst trūkumus.
- (2) Ja šķīrējtiesas priekšsēdētāja noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti, prasības pieteikums tiek uzskatīts par iesniegtu un tiek uzsākts šķīrējtiesas process.
- (3) Ja šķīrējtiesas priekšsēdētāja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, prasības pieteikums tiek atdots iesniedzējam bez izskatīšanas.

32. punkts. Atsauksme uz prasību

- (1) Atsauksmi uz prasību atbildētājs iesniedz šķīrējtiesā 15 (piecpadsmit) dienu laikā no paziņojuma par prasības pieteikuma saņemšanu nosūtīšanas dienas.
- (2) Ievērojot atbildētāja atrašanās vietu, strīda sarežģītību, atbildētāju skaitu, šķīrējtiesas priekšsēdētājs vai šķīrējtiesas sastāvs pēc saviem ieskatiem var noteikt garāku termiņu atsauksmes sniegšanai, tomēr tas nevar būt garāks par objektīvi nepieciešamu un pārsniegt 30 (trīsdesmit) dienas.
- (3) Atsauksmē atbildētājs norāda:
  - 1) vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā;
  - 2) savus iebildumus pret prasību un to pamatojumu;
  - 3) pierādījumus, kas apstiprina viņa iebildumus pret prasību un to pamatojumu, kā arī likumu, uz kuru tie pamatoti;
  - 4) lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai izprasīšanu;
  - 5) citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem lietas izskatīšanā;
  - 6) ja šķīrējtiesnešu skaits ir trīs vai vairāk, norādīt no savas puses izvēlēto(s) šķīrējtiesnesi(šus)
  - 7) savu tālruna numuru vai elektroniskā pasta adresi, ja viņš piekrīt papildus saziņai ar šķīrējtiesu izmantot tālruni vai elektronisko pastu.
- (4) Atsauksmei atbildētājam jāpievieno pierādījumi, uz kuriem pamatoti viņa iebildumi. Atsauksmei jāpievieno tik daudz atsauksmes norakstu, cik lietā ir daļībnieku.
- (5) Pēc atsauksmes saņemšanas šķīrējtiesas priekšsēdētājs vai kāds no šķīrējtiesas sastāva tiesnešiem bez kavēšanās paziņo par to prasītājam.

33. punkts. Pretprasība

- (1) Atbildētājs var iesniegt pretprasību.
- (2) Pretprasība iesniedzama rakstveidā. Uz pretprasību attiecināmi tie paši reglamenta noteikumi, kas attiecas uz prasības pieteikumu.
- (3) Pretprasību var iesniegt termiņā, kāds ir noteikts atsauksmes uz prasību iesniegšanai. Ja atbildētājs ir nokavējis noteikto termiņu attaisnojošu iemeslu dēļ, atbildētājs var lūgt šķīrējtiesu atjaunot nokavēto termiņu.
- (4) Šķīrējtiesa pieņem pretprasību, ja pretprasības priekšmets aptverts ar šķīrējtiesas līgumu un:
  - 1) pretprasības apmierināšana pilnīgi vai daļēji izslēdz sākotnējās prasības apmierināšanu;
  - 2) pretprasībai un sākotnējai prasībai ir savstarpējs sakars un to kopīga izskatīšana sekmēs lietas ātrāku un pareizāku iztiesāšanu.
- (5) Lēmumu par pretprasības pieņemšanu izlemj šķīrējtiesas priekšsēdētājs.
- (6) Pretprasību, ko pieņēmusi šķīrējtiesa, izskata kopā ar sākotnējo prasību.

34. punkts. Šķīrējtiesas sēdes noteikšana

- (1) Pēc tam, kad no atbildētāja ir saņemta atsauksme uz prasību vai arī ir notecējis atbildētājam noteiktais termiņš atsauksmes sniegšanai un/vai ir iecelts šķīrējtiesas sastāvs, šķīrējtiesas sastāvs nosaka šķīrējtiesas sēdes dienu un laiku.
- (2) Pēc šķīrējtiesas sēdes noteikšanas šķīrējtiesa bez kavēšanas paziņo lietas dalībniekiem šķīrējtiesas sēdes dienu, laiku un šķīrējtiesas sastāvu.
- (3) Šī punkta 2. daļā noteiktais paziņojums par pirmo šķīrējtiesas sēdi tiek nodots pusēm pret parakstu vai nosūtīts ierakstītā vēstulē ne vēlāk kā 15 dienas pirms sēdes, ja puses nav vienojušās par īsāku termiņu. Paziņojums par kārtējo (otro un nākamo) šķīrējtiesas sēdi tiek nodots pusēm pret parakstu vai nosūtīts ierakstītā vēstulē vismaz 5 dienas pirms šķīrējtiesas sēdes.

V. STRĪDA IZŠĶIRŠANA

35. punkts. Strīda izšķiršanas veidi un tās norise

- (1) Ievērojot pušu noslēgto šķīrējtiesas līgumu, šķīrējtiesa rīko sēdes, lai noklausītos pušu paskaidrojumus un iebildumus, kā arī lai pārbaudītu pierādījumus (mutvārdu process), vai izšķir strīdu, pamatojoties tikai uz iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem un materiāliem (rakstveida process).

Šķīrējtiesa rīko mutvārdu procesu arī tad, ja puses vienojušās par rakstveida procesu, bet kāda no pusēm līdz brīdim, kad šķīrējtiesas process tiek izbeigts ar nolēmumu, pieprasa mutvārdu procesu.

- (2) Ievērojot šī reglamenta un pušu vienošanās noteikumus, šķīrējtiesa var noturēt strīda izšķiršanas procesu tādā veidā, kādā tā uzskata par lietderīgu, ar noteikumu, ka strīds izšķirams bez liekas vilcināšanās un ka pusēm tiek dotas vienādas tiesības izklāstīt savu viedokli, iesniegt pierādījumus, sniegt paskaidrojumus un aizstāvēt savas tiesības. Strīda izšķiršanas procesu vada šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs.

36. punkts. Pušu iepazīšanās ar saņemtajiem materiāliem un pierādījumiem

- (1) Šķīrējtiesa iepazīstina puses ar jebkuriem iesniegumiem, dokumentiem un citu informāciju, kuru tā saņēmusi, kā arī ar ekspertu atzinumiem un citiem pierādījumiem.

37. punkts. Sekas, ja puse nepiedalās šķīrējtiesas procesā

- (1) Ja atbildētājs šajā reglamentā noteiktajā termiņā neiesniedz atsauksmi uz prasību, šķīrējtiesa turpina procesu, neuzskatot šādu neiesniegšanu par prasības atzīšanu, ja vien šķīrējtiesas līgumā nav noteikts citādi.
- (2) Ja puses bez attaisnojoša iemesla neierodas uz šķīrējtiesas mutvārdu sēdi vai neiesniedz rakstveida vai citus pierādījumus, šķīrējtiesa turpina procesu un izšķir strīdu, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem.

38. punkts. Prasības grozīšana un papildināšana

- (1) Jebkura puse šķīrējtiesas procesa laikā var grozīt un papildināt savu prasību, pretprasību vai iebildumus uz prasību līdz tiek uzsākta strīda izšķiršana pēc būtības.
- (2) Ja grozot vai papildinot prasību vai pretprasību, tiek palielināts tās apmērs, pusei papildus jāsamaksā attiecīgie šķīrējtiesas procesa izdevumi.
- (3) Prasību vai pretprasību nevar grozīt tādā veidā, ka tā pārsniedz šķīrējtiesas līguma robežas.
- (4) Ja tiek grozīts vai papildināts prasības pamats, atbildētājam ir tiesības šķīrējtiesas sastāva noteiktajā termiņā iesniegt rakstveida atsauksmi. Rakstveida atsauksmes iesniegšanai noteiktajam termiņam jāatbilst termiņam kāds Reglamenta 32. punktā noteikts atsauksmes iesniegšanai uz celto prasību.

39. punkts. Protokols

- (1) Ja kāda no pusēm vēlas, lai šķīrējtiesas sēde tiktu protokolēta, tai 2 dienas pirms šķīrējtiesas sēdes jāiesniedz par to rakstveida iesniegums, pievienojot tam pierādījumus par atlīdzības par sekretāra pakalpojumiem samaksu atbilstoši reglamenta pielikuma Nr.1 norādījumiem.
- (2) Protokolu raksta šķīrējtiesas izraudzīts sekretārs. Šķīrējtiesas sēdes protokolu paraksta visi šķīrējtiesneši un sekretārs. Šķīrējtiesas sēdes protokols jāparaksta 3 (trīs) dienu laikā pēc šķīrējtiesas sēdes.
- (3) Protokolā norāda:
  - 1) šķīrējtiesas nosaukumu;
  - 2) lietas numuru;
  - 3) izskatīšanas vietu un datumu;
  - 4) puses;
  - 5) atzīmes par pušu piedalīšanos strīda izšķiršanā;
  - 6) šķīrējtiesnešu, sekretāra, ekspertu, tulku un citu lietas dalībnieku vārdus un uzvārdus;
  - 7) strīda izšķiršanas gaitas īsu aprakstu;
  - 8) pušu prasījumus un citus pušu izklāstītus svarīgus paziņojumus;
  - 9) iemeslus strīda izšķiršanas atlikšanai vai izbeigšanai.
- (4) Pusēm ir tiesības iepazīties ar protokolu un 5 (piecu) dienu laikā no protokola parakstīšanas iesniegt rakstveida iebildumus vai piezīmes, norādot protokolā konstatētās nepilnības. Par iebildumu pamatotību vai piezīmju atbilstību sēdē notikušajam lemj šķīrējtiesas sastāvs.

40. punkts. Pierādījumi, to izprasišana un novērtēšana

- (1) Pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata šķīrējtiesas sastāvs nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme civiltiesiskā strīda izšķiršanā.
- (2) Pierādījumus iesniedz puses. Katrai pusei jāpierāda tie apstākļi, ar kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.
- (3) Pierādīšanas līdzekļi šķīrējtiesā var būt pušu paskaidrojumi, rakstveida pierādījumi (rakstveida dokumenti, audioieraksti, videomagnetofona lentes, elektronisko datu nesēji, digitālie videodiski u.c.), lietiskie pierādījumi un ekspertu atzinumi.
- (4) Dokumentus iesniedz oriģinālā vai noteiktā kārtībā apliecināta noraksta, kopijas vai izraksta veidā. Ja puse iesniedz dokumentu noraksta, kopijas vai

izraksta veidā, šķīrējtiesas sastāvs pats vai pēc otras puses lūguma var pieprasīt, lai tā iesniedz dokumenta oriģinālu. Dokumenta oriģinālu pēc tās personas lūguma, kas šo dokumentu iesniegusi, šķīrējtiesas sastāvs atdod atpakaļ iesniedzējam, pievienojot šķīrējtiesas procesa materiāliem noteiktā kārtībā apliecinātu norakstu, kopiju vai izrakstu.

- (5) Šķīrējtiesas sastāvs pēc puses motivēta lūguma ir tiesīgs pieprasīt, lai otra puse iesniedz tās rīcībā esošos rakstveida pierādījumus.
- (6) Pusei, kura lūdz, lai šķīrējtiesas sastāvs pieprasa rakstveida pierādījumu, jāapraksta šis pierādījums un jāmotivē, kāpēc tā uzskata, ka pierādījums atrodas pie pretējās puses.
- (7) Ja puse atsakās iesniegt šķīrējtiesas sastāvam tā norādītajā termiņā pieprasīto rakstveida pierādījumu, nenoliegdama, ka šis pierādījums atrodas pie tās, šķīrējtiesas sastāvs var atzīt par pierādītiem tos faktus, kuru apstiprināšanai pretējā puse atsaukusies uz šo rakstveida pierādījumu.
- (8) Nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu šķīrējtiesas sastāvu.
- (9) Šķīrējtiesas sastāvam sprieduma motivējumā jānorāda, kādēļ tas vienam pierādījumam devis priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinis dažus faktus par pierādītiem, bet citus — par nepierādītiem.

41. punkts. Ekspertīze

- (1) Šķīrējtiesa pēc puses motivēta rakstiska lūguma var noteikt ekspertīzi. Ekspertīze tiek noteikta gadījumos, kad strīdā nozīmīgu faktu noskaidrošanai nepieciešamas speciālas zināšanas zinātnē, tehnikā, mākslā vai citā nozarē.
- (2) Ja šķīrējtiesa atzīst puses lūgumu par pamatotu, šķīrējtiesa pieņem lēmumu par ekspertīzes noteikšanu vai ekspertu pieaicināšanu. Ekspertīze tiek noteikta tikai tad, ja puse šķīrējtiesas noteiktajā termiņā ir samaksājusi izdevumus, kas nepieciešami ekspertīzes veikšanai. Šīs summas apmēru nosaka šķīrējtiesa, pamatojoties uz attiecīgā eksperta sniegto informāciju.
- (3) Lūgumā par ekspertīzes noteikšanu pusei ir jānorāda jautājumi, par kuriem, pēc viņas domām, ekspertam jādod atzinums. Otrai pusei ir tiesības iesniegt šķīrējtiesai jautājumus, par kuriem, ekspertam jādod atzinums. Jautājumus, kuros nepieciešams eksperta atzinums, nosaka šķīrējtiesa. Pušu uzdoto jautājumu noraidīšana šķīrējtiesai ir jāmotivē.
- (4) Šķīrējtiesas lēmumā par ekspertīzes noteikšanu norādāms, kuros jautājumos nepieciešams eksperta atzinums un kam uzdots izdarīt ekspertīzi.
- (5) Ekspertīzi izdara attiecīgo ekspertīzes iestāžu eksperti vai citi speciālisti. Ekspertu izrauga puses pēc savstarpējas vienošanās, bet, ja tāda nav panākta

šķīrējtiesas noteiktajā termiņā, ekspertu izraugās šķīrējtiesa. Ja nepieciešams, šķīrējtiesa izraugās vairākus ekspertus.

- (6) Ja izraudzīti vairāki eksperti, viņi ir tiesīgi savā starpā apspriesties. Ja eksperti nonāk pie kopīga atzinuma, to paraksta visi eksperti. Ja ekspertu domas nesaskan, katrs eksperts raksta atsevišķu atzinumu.
- (7) Puses pēc šķīrējtiesas pieprasījuma iesniedz ekspertam nepieciešamās ziņas vai dokumentus, uzrāda preces vai citus priekšmetus.
- (8) Pēc puses pieprasījuma šķīrējtiesa uzaicina ekspertu pēc atzinuma došanas piedalīties šķīrējtiesas sēdē, lai sniegtu paskaidrojumus un atbildētu uz pušu jautājumiem par atzinumu.

42. punkts. Eksperta, tulka un sekretāra noraidījums

- (1) Pēc puses pieteikuma eksperts, tulks vai sekretārs var tikt noraidīti šī reglamenta 13. punktā noteiktajos gadījumos. Noraidījums jāpieteic nekavējoties pēc tam, kad puse ir uzzinājusi noraidījuma pamatu. Jautājumu par noraidījumu izlemj šķīrējtiesas sastāvs.

43. punkts. Puses izstāšanās procesuālās sekas

- (1) Fakts, ka fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, beigusi pastāvēt, pats par sevi neizbeidz šķīrējtiesas līgumu, ja puses nav vienojušās citādi un apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu. Šajā gadījumā šķīrējtiesa aptur šķīrējtiesas procesu līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai.
- (2) Prasījuma cesija vai parāda pārvede var būt par pamatu šķīrējtiesas procesa izbeigšanai, ja vien puses nav no jauna vienojušās par civiltiesiskā strīd izskatīšanu šķīrējtiesā.

44. punkts. Tiesības uz iebildumiem

- (1) Ja pārkāpts vai nav ievērots kāds no šķīrējtiesas procesa noteikumiem, puse, kas piedalās šķīrējtiesas procesā, nekavējoties, tiklīdz tai par šo pārkāpumu ir kļuvis zināms vai vajadzētu kļūt zināmam, iesniedz šķīrējtiesai un otrai pusei rakstveida iebildumus.
- (2) Par iebildumu pamatotību lemj šķīrējtiesas sastāvs.
- (3) Ja puse neiesniedz iebildumus, uzskatāms, ka tā ir atteikusies no savām tiesībām celt šādus iebildumus, izņemot gadījumu, kad iebildumus puse nav iesniegusi no tās neatkarīgu iemeslu dēļ.

45. punkts. Procesu dokumentu glabāšana pēc šķīrējtiesas procesa pabeigšanas

- (1) Procesa dokumenti pēc šķīrējtiesas procesa pabeigšanas paliek glabāšanā šķīrējtiesā. Šķīrējtiesa dokumentu uzglabāšanu veic saskaņā ar Šķīrējtiesas likumā noteikto kārti.

46. punkts. Nolēmuma pieņemšana

- (1) Visi nolēmumi (lēmumi un spriedumi) šķīrējtiesā, ja tā sastāv vairāk kā no viena šķīrējtiesneša, tiek pieņemti ar vienkāršu balsu vairākumu, izņemot gadījumus, kad šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs var patstāvīgi izlemt procesuālos jautājumus, ja viņam to uzticējušas puses vai pārējie šķīrējtiesneši. Šķīrējtiesnesis nevar atteikties no balsošanas.
- (2) Šķīrējtiesas sastāvs pēc paša izvēles nolēmumu pieņem šķīrējtiesas sēžu zālē vai apspriežu istaba.
- (3) Šķīrējtiesas sastāvs var pieņemt lēmumus par civiltiesiskā strīda izšķiršanas atlikšanu un citiem procesuāliem jautājumiem, neizspriežot civiltiesisko strīdu pēc būtības.
- (4) Šķīrējtiesas nolēmumu taisa rakstveidā, un to paraksta visi šķīrējtiesneši, bet, ja kāds no šķīrējtiesnešiem neparaksta nolēmumu, tajā norādāms iemesls, kāpēc nav viņa paraksta.
- (5) Šķīrējtiesnešu parakstus uz nolēmuma apliecina ar šķīrējtiesas spiedogu.
- (6) Šķīrējtiesas nolēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā. Tas nav pārsūdzams un par to nevar iesniegt protestu.

47. punkts. Izlīgums

- (1) Izlīgums pieļaujams jebkurā civiltiesiskā strīdā, izņemot šā panta otrajā daļā minēto gadījumu.
- (2) Izlīgums nav pieļaujams, ja tā noteikumi aizskar citas personas tiesības vai ar likumu aizsargātas intereses.
- (3) Ja šķīrējtiesas procesā puses panāk izlīgumu, šķīrējtiesas sastāvs šķīrējtiesas procesu izbeidz un, ja puses to lūdz un šķīrējtiesas sastāvs tam piekrīt, sastāda izlīgumu šķīrējtiesas sprieduma veidā, tajā iekļaujot noteikumus, par kuriem panākta vienošanās.
- (4) Šādam šķīrējtiesas spriedumam ir tāds pats statuss un juridiskais spēks kā jebkurai citai šķīrējtiesas spriedumam, ar kuru civiltiesiskais strīds izšķirts pēc būtības.

48. punkts. Spriedums

- (1) Šķīrējtiesas spriedumā norāda:
  - 1) lietas numuru;
  - 2) šķīrējtiesas sastāvu;
  - 3) sprieduma taisīšanas datumu un vietu;
  - 4) ziņas par pusēm;
  - 5) strīda priekšmetu;
  - 6) sprieduma motivējumu, ja vien puses nav vienojušās citādi;
  - 7) secinājumu par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu, vai par tās pilnīgu vai daļēju noraidīšanu un šķīrējtiesas sprieduma būtību;
  - 8) piedzenamo summu, ja spriedums taisīts par naudas piedziņu;
  - 9) konkrēto mantu un tās vērtību, kas piedzenama mantas neesamības gadījumā, ja spriedums taisīts par mantas atdošanu natūrā;
  - 10) kam, kādas darbības un kādā termiņā jāizpilda, ja spriedums uzliek par pienākumu izpildīt noteiktas darbības;
  - 11) kāda sprieduma daļa attiecas uz katru no prasītājiem, ja spriedums taisīts vairāku prasītāju labā, vai kāda sprieduma daļa jāizpilda katram no atbildētājiem, ja spriedums taisīts pret vairākiem atbildētājiem;
  - 12) šķīrējtiesas procesa izdevumus, kā arī šo izdevumu un izdevumu par juridisko palīdzību sadalījumu starp pusēm.
- (2) Šķīrējtiesas sastāvs 14 dienu laikā pēc tam, kad civiltiesisko strīdu izskatījis pēc būtības, taisa spriedumu.
- (3) Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, šķīrējtiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, minot arī to apmēru.
- (4) Taisot spriedumu par mantas atdošanu natūrā, šķīrējtiesa tā rezolutīvajā daļā norāda konkrēto mantu, kā arī nosaka, ka mantas neesamības gadījumā no atbildētāja piedzenama tās vērtība, minot konkrētu summu.
- (5) Spriedumā, kas uzliek pienākumu izpildīt noteiktas darbības, šķīrējtiesa nosaka, konkrēti kam, kādas darbības un kādā termiņā ir jāizpilda.
- (6) Taisot spriedumu, kas atbildētājam uzliek pienākumu izpildīt noteiktas

darbības, kuras nav saistītas ar mantas vai naudas summu nodošanu, šķīrējtiesa spriedumā var norādīt, ka tad, ja atbildētājs noteiktā termiņā neizpildīs spriedumu, prasītājs ir tiesīgs izpildīt šīs darbības uz atbildētāja rēķina, pēc tam no viņa piedzenot nepieciešamos izdevumus.

- (7) Spriedumā vairāku prasītāju labā šķīrējtiesa norāda, kāda sprieduma daļa attiecas uz katru no viņiem, vai arī to, ka piedziņas tiesības ir solidāras.
- (8) Spriedumā pret vairākiem atbildētājiem šķīrējtiesa norāda, kāda sprieduma daļa izpildāma katram no viņiem, vai arī to, ka viņu atbildība ir solidāra.
- (9) Atkārotu šķīrējtiesas sprieduma norakstu izsniedz pusēm. Sprieduma norakstu nosūta pusei pēc tās pieprasījuma.
- (10) Šķīrējtiesas spriedumu nosūta pusēm triju darbdienu laikā no tā taisīšanas dienas, ja vien puses nav iepriekš saņēmušas sprieduma norakstu kancelejā .

49. punkts. Sprieduma labošana, izskaidrošana un papildsprieduma taisīšana

- (1) Šķīrējtiesas sastāvs pēc savas iniciatīvas vai puses lūguma var labot spriedumā pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdas. Šādas kļūdas var labot bez pušu piedalīšanās.
- (2) Ja vien puses nav vienojušās citādi, tad viena puse, paziņojot par to otrai pusei, 30 dienu laikā pēc sprieduma noraksta nosūtīšanas dienas vai sprieduma noraksta saņemšanas dienas, ja tas izsniegts personiski, var lūgt šķīrējtiesas sastāvu izskaidrot spriedumu, negrozot tā saturu. Sprieduma izskaidrojums no tā pieņemšanas brīža kļūst par sprieduma neatņemamu sastāvdaļu.
- (3) Ja vien puses nav vienojušās citādi, tad viena puse, paziņojot par to otrai pusei, 30 dienu laikā no sprieduma noraksta nosūtīšanas dienas vai sprieduma noraksta saņemšanas dienas, ja tas izsniegts personiski, var lūgt šķīrējtiesas sastāvu taisīt papildspriedumu, ja nav izlemts kāds no pieteiktajiem prasījumiem, par kuru bija iesniegti pierādījumi un par kuru puses devušas paskaidrojumus. Ja šķīrējtiesas sastāvs uzskata lūgumu par pamatotu, tas taisa papildspriedumu. Papildspriedumu šķīrējtiesas sastāvs taisa saskaņā ar Reglamenta 49. punktu.

50. punkts. Strīda izšķiršanas atlikšana

- (1) Šķīrējtiesai ir pienākums atlikt strīda izšķiršanu, ja šķīrējtiesas sēdē neierodas kāds no lietas dalībniekiem un viņam nav paziņots par šķīrējtiesas sēdes laiku un vietu.
- (2) Šķīrējtiesa var atlikt strīda izšķiršanu:
  - 1) ja atzīst, ka nav iespējams izšķirt strīdu tāpēc, ka nav ieradies kāds lietas dalībnieks, kā arī sekretārs, eksperts vai tulks;
  - 2) pēc lietas dalībnieka lūguma, lai dotu viņam iespēju iesniegt papildu pierādījumus;

- 3) pēc savas iniciatīvas procesuālo jautājumu atrisināšanai.
- (3) Nākamās šķīrējtiesas sēdes dienu un laiku šķīrējtiesa paziņo lietas dalībniekiem pret parakstu vai arī uzaicina ar pavēstēm.

51. punkts. Šķīrējtiesas procesa apturēšana

- (1) Šķīrējtiesai ir pienākums apturēt šķīrējtiesas procesu, ja:
- 1) mirusi fiziskā persona vai beigusi pastāvēt juridiskā persona, kas strīdā ir puse, un ja apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu;
  - 2) puse zaudējusi rīcībspēju;
  - 3) šķīrējtiesā rakstveidā ir iesniegta pušu savstarpēja vienošanās par šķīrējtiesas procesa apturēšanu.
- (2) Šķīrējtiesa pēc lietas dalībnieka vai savas iniciatīvas var apturēt tiesvedību, ja:
- 1) puse slimības vai citu attaisnojušu iemeslu dēļ nespēj piedalīties strīda izšķiršanā;
  - 2) šķīrējtiesa pēc dalībnieku lūguma nosaka ekspertīzi.
- (3) Šķīrējtiesas process tiek apturēts:
- 1) šī punkta 1. daļas 1. apakšpunktā paredzētajos gadījumos - līdz tiesību pārņemēja noteikšanai vai likumiskā pārstāvja iecelšanai;
  - 2) šī punkta 1. daļas 2. apakšpunktā paredzētajos gadījumos - līdz likumiskā pārstāvja iecelšanai;
  - 3) šī punkta 1. daļas 3. apakšpunktā paredzētajos gadījumos - līdz pušu savstarpējā vienošanās noteiktajam termiņam;
  - 4) šī punkta 2. daļas 1. un 2. apakšpunktā paredzētajos gadījumos - līdz brīdim, kad atkrituši šajos apakšpunktos minētie apstākļi.
- (4) Par šķīrējtiesas procesa apturēšanu šķīrējtiesa pieņem lēmumu, kuru noformē atsevišķa procesuālā dokumenta veidā. Lēmumā norādāmi apstākļi, līdz kuru iestāšanās vai izbeigšanās brīdim šķīrējtiesas process apturēts, vai termiņš, uz kādu šķīrējtiesas process apturēts.
- (5) Šķīrējtiesas procesu atjauno šķīrējtiesa ar lēmumu pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieku pieteikuma.

52. punkts. Prasības atstāšana bez izskatīšanas

- (1) Šķīrējtiesai ir pienākums atstāt prasību bez izskatīšanas, ja:
- 1) prasības pieteikumu iesniegusi rīcībnespējīga persona vai persona, kurai nodibināta aizgādība atbilstoši Civillikuma 365.panta noteikumiem;

2) prasību prasītāja vārdā cēlusi persona, kura nav tam likumā noteiktajā kārtībā pilnvarota;

3) šī reglamenta 31. punkta 3. daļā noteiktajā gadījumā.

- (2) Šķīrējtiesa var atstāt prasību bez izskatīšanas:
- 1) pēc prasītāja lūguma;
  - 2) ja prasītājs atkārtoti neierodas šķīrējtiesas sēdē un nav lūdzis izšķirt strīdu viņa prombūtnē.
- (3) Par prasības atstāšanu bez izskatīšanas šķīrējtiesa pieņem lēmumu atsevišķa procesuālā dokumenta veidā.
- (4) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas, prasītājs ir tiesīgs no jauna iesniegt prasības pieteikumu šķīrējtiesā, ievērojot likumā un šajā reglamentā noteikto kārtību.

53. punkts. Šķīrējtiesas procesa izbeigšana

- (1) Šķīrējtiesas sastāvs pieņem lēmumu par šķīrējtiesas procesa izbeigšanu, ja:
- 1) prasītājs atteicies no prasības;
  - 2) puses vienojas par izlīgumu;
  - 3) šķīrējtiesas līgums likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā zaudējis spēku;
  - 4) tas atzīst, ka civiltiesiskais strīds nav piekritīgs šķīrējtiesai;
  - 5) fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, ir beigusi pastāvēt un apstrīdētās tiesiskās attiecības nepieļauj tiesību pārņemšanu vai puses ir vienojušās par to, ka šķīrējtiesas process šādā gadījumā izbeidzams.
- (2) Ja šķīrējtiesas process ir izbeigts šā punkta pirmās daļas 1. vai 2. apakšpunktā norādīto iemeslu dēļ, atkārtota vērsšanās šķīrējtiesā vai vērsšanās rajona (pilsētas) tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.
- (3) Ja šķīrējtiesas process ir izbeigts šā punkta pirmās daļas 3., 4. vai 5. apakšpunktā norādīto iemeslu dēļ, prasības pieteikumu var iesniegt rajona (pilsētas) tiesā.

54. punkts. Šķīrējtiesas nolēmuma izpilde

- (1) Šķīrējtiesas nolēmums pusēm ir obligāts un izpildāms labprātīgi šajā nolēmumā noteiktajā termiņā. Labprātīgai sprieduma izpildei šķīrējtiesa nosaka termiņu, kas nav īsāks par desmit dienām.

- (2) Ja šķīrējtiesas nolēmums izpildāms Latvijā un labprātīgi netiek pildīts, ieinteresētā puse ir tiesīga vērsties rajona (pilsētas) tiesā pēc parādnieka deklarētās dzīvesvietas adreses vai atrašanās vietas (juridiskās adreses) ar pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei. Kārtību kādā veicamas minētās darbības regulē Civilprocesa likums.

VI. ŠĶĪRĒJTIESAS PROCESA IZDEVUMI

55. punkts. Šķīrējtiesas procesa izdevumi

- (1) Šķīrējtiesas procesa izdevumos ietilpst tiesvedības maksa un šķīrējtiesneša honorārs, kas norādīti šķīrējtiesas reglamenta pielikumā Nr.1 un kas samaksājami iesniedzot prasību šķīrējtiesā, ja šķīrējtiesas priekšsēdētājs nenolemj citādāk.
- (2) Šķīrējtiesas procesa izdevumu apmērs, kas norādīts šķīrējtiesas reglamenta pielikumā Nr.1, ar Šķīrējtiesas priekšsēdētāja lēmumu var tikt grozīts, ņemot vērā strīda sarežģītību, strīda izspriešanai nepieciešamo laiku, kā arī jebkurus citus ar strīda izšķiršanu saistītus apstākļus. Šķīrējtiesas priekšsēdētājs patstāvīgi var noteikt atlaides aprēķinātajai tiesvedības maksai un/vai šķīrējtiesneša honorāram.
- (3) Bez tam šķīrējtiesas procesa izdevumos neietilpst maksa par tulka, sekretāra un eksperta pakalpojumiem, kā arī šķīrējtiesneša ceļa un uzturēšanās izdevumi, kā arī citi iespējamie ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi, kuru samaksas kārtību nosaka šķīrējtiesa, ievērojot reglamenta noteikumus. Šķīrējtiesa procesa laikā var pieprasīt papildus šķīrējtiesas procesa Izdevumu samaksu.
- (4) Sekretārs, tulks vai eksperts šķīrējtiesas procesā tiek pieaicināti tikai pēc tam, kad puse nomaksā šķīrējtiesas noteikto atlīdzību par šo personu pakalpojumiem. Ja izšķirot strīdu ir nepieciešams pieaicināt tulku, noteikt ekspertīzi vai pieaicināt ekspertu, bet puse, kura to ir pieprasījusi, šķīrējtiesas noteiktajā termiņā nav iemaksājusi atlīdzību par tulka vai eksperta pakalpojumiem, noteikto atlīdzību var iemaksāt otra puse.
- (5) Ja puse ir iemaksājusi atlīdzību par sekretāra, tulka, eksperta pakalpojumiem, bet minētie pakalpojumi nav sniegti, iemaksātā summa tiek atgriezta pusei, kura to iemaksājusi.
- (6) Šķīrējtiesa procesa laikā, konstatējot atbilstošus apstākļus, var pieprasīt papildus šķīrējtiesas procesa Izdevumu samaksu.
- (7) Pieņemot nolēmumu strīdā, šķīrējtiesa lemj par šķīrējtiesas procesa izdevumu, kā arī izdevumu par juridisko palīdzību lietā (līdz 20% no apmierinātās vai noraidītās prasības summas, ja šķīrējtiesa atzīs tādu izdevumu summu par saprātīgu) sadalījumu starp pusēm.
- (8) Ja prasības pieteikums tiek atstāts bez izskatīšanas vai prasītājs atsauc savu prasību līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, šķīrējtiesas priekšsēdētājs var lemt

par iemaksātā šķīrējtiesneša honorāra atmaksu.

- (9) Šķīrējtiesas procesa izdevumi un samaksātā atlīdzība par sekretāra, tulka, un/vai eksperta pakalpojumiem var tikt atmaksāta ar noteikumu, ja puse, kuras interesēs maksājums veikts ir iesniegusi rakstveida pieteikumu par šo naudas summu atmaksu. Šāds pieteikums jāiesniedz sešu mēnešu laikā no summas iemaksas dienas, pretējā gadījumā atmaksa netiks veikta.

56. punkts. Prasības summa

- (1) Prasības summa ir:
- 1) prasībās par naudas piedziņu - piedzenamā summa;
  - 2) prasībās par mantas izprasīšanu - izprasāmās mantas vērtība;
  - 3) prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu – maksājumu kopsummā;
  - 4) prasībās par terminētiem maksājumiem un devumiem - visu maksājumu un devumu kopsumma;
  - 5) prasībās par beztermiņa vai mūža maksājumiem un devumiem - visu maksājumu un devumu kopsumma;
  - 6) prasībās par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu - summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus;
  - 7) prasībās par maksājumu vai devumu izbeigšanu - atlikušo maksājumu vai devumu kopsumma;
  - 8) prasībās par mantas nomas līguma pirmstermiņa izbeigšanu - maksājuma kopsumma par mantas lietošanu atlikušajā līguma darbības laikā;
  - 9) prasībās par īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu – tā tirgus vērtība, bet ne mazāka par tā kadastrālo vērtību;
  - 10) prasībās, kas sastāv no vairākiem patstāvīgiem mantiskiem prasījumiem – visu prasījumu kopsumma.
- (2) Prasības summu norāda prasītājs. Ja norādītā prasības summa acīm redzami neatbilst izprasāmās mantas tirgus vērtībai, prasības summu nosaka šķīrējtiesa.

57. punkts. Šķīrējtiesas procesa izdevumu atlīdzināšana

- (1) Puses var vienoties par šķīrējtiesas procesa izdevumu sadalījumu starp tām. Ja puses par to nav vienojušas, šķīrējtiesas procesa izdevumu atlīdzināšana tiek noteikta saskaņā ar šī punkta noteikumiem.
- (2) Pusei, kuras labā taisīts spriedums, šķīrējtiesa piespiež no otras puses visus tās

samaksātos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā daļā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli šķīrējtiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

- (3) Ja prasītājs atsakās no prasības, tas atlīdzina atbildētājam radušos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus. Prasītāja samaksātos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus šajā gadījumā atbildētājs neatlīdzina. Tomēr, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, šķīrējtiesa pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus.
- (4) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas, šķīrējtiesa pēc atbildētāja lūguma piespriež no prasītāja atbildētāja samaksātos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus.
- (5) Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros:
  - 1) izdevumi par juridisko palīdzību lietā līdz 20% (divdesmit procentiem) no apmierinātās vai noraidītās prasības summas, ja šķīrējtiesa atzīst tādu izdevumu summu par saprātīgu;
  - 2) nemantiskās prasībās izdevumi par juridisko palīdzību tiek atlīdzināti to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 euro, ja šķīrējtiesa atzīst tādu izdevumu summu par saprātīgu.
  - 3) ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi - izdevumu faktiskajā apmērā.
- (6) Šķīrējtiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu juridiskās palīdzības atlīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši - lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā.
- (7) Ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja tā prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji, kā arī tad, ja prasītājs neuztur savus prasījumus sakarā ar to, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis.
- (8) Ja prasība noraidīta vai prasītājs atsakās no prasības, izņemot šī punkta 3. daļā minēto gadījumu, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Rīgā, 2017. gada 28. februārī

Dibinātāja
biedrības “ Šķīrējtiesas procesa atbalsta biedrība”
vārdā valdes locekle

Anna Priščepa

PIELIKUMS NR.1**LATVIJAS ŠĶĪRĒJTIESAS
TIESVEDĪBAS MAKSA**

ja lietu izšķir šķīrējtiesa viena šķīrējtiesneša sastāvā.

Prasības summa (eiro)	Tiesvedības maksa
Līdz 1 423 eiro	214 eiro
no 1 424 eiro līdz 7 116 eiro	285 eiro + 2,5% no prasības summas, kas pārsniedz 1 423 eiro
no 7 116 eiro līdz 28 460 eiro	356 eiro + 1,6% no prasības summas, kas pārsniedz 7 115 eiro
no 28 460 eiro līdz 142 290 eiro	712 eiro + 1% no prasības summas, kas pārsniedz 28 459 eiro
no 142 290 eiro līdz 711 442 eiro	1 836 eiro + 0,3% no prasības summas, kas pārsniedz 142 289 eiro
no 711 442 eiro līdz 1 422 882 eiro	3 543 eiro + 0,2% no prasības summas, kas pārsniedz 711 441 eiro
no 1 422 882 eiro un vairāk	4 511 eiro + 0,1% no prasības summas, kas pārsniedz 1 422 881 eiro
Nemantiskas prasības	356 eiro

LATVIJAS ŠĶĪRĒJTIESAS ŠĶĪRĒJTIESNEŠA HONORĀRS
par lietas izskatīšanu Latvijas šķīrējtiesā

Prasības summa (latos)	Tiesvedības maksa
Līdz 1 423 eiro	171 eiro
no 1 424 eiro līdz 7 116 eiro	214 eiro
no 7 116 eiro līdz 28 460 eiro	356 eiro
no 28 460 eiro līdz 142 290 eiro	641 eiro
no 142 290 eiro līdz 711 442 eiro	997 eiro
no 711 442 eiro līdz 1 422 882 eiro	1 423 eiro
no 1 422 882 eiro un vairāk	2 125 eiro
Nemantiskas prasības	356 eiro

Procesa izdevumi maksājami:

biedrība „Šķīrējtiesas procesa atbalsta biedrība”

Reģ.nr. 40008237821

AS Luminor banka

Konts: LV47RIKO0002930213574

Ja procesā piedalās vairāki prasītāji un (vai) vairāki atbildētāji, tiesvedības maksa palielinās par 10% par katru papildus prasītāju vai atbildētāju.

Ja strīdu izšķir šķīrējtiesa trīs vai piecu šķīrējtiesnešu sastāvā, šķīrējtiesas tiesvedības maksa palielinās attiecīgi par 50 vai 100 procentiem.

Pusei, kura vēlas, lai šķīrējtiesas sēde tiktu protokolēta, jāiemaksā šķīrējtiesai atlīdzība par sekretāra pakalpojumiem 143 eiro apmērā. Ja šķīrējtiesas sēde ilgst ilgāk par trim stundām, atlīdzība par sekretāra pakalpojumiem nosakāma pēc likmes 50 eiro stundā, kas iemaksājama šķīrējtiesai papildus.

Atlīdzība par tulka pakalpojumiem nosakāma, vadoties pēc zvērināta tulka, tulka vai tulkošanas biroja sastādītās tāmes.

Atlīdzība par eksperta pakalpojumiem nosakāma pēc eksperta, ekspertu biroja vai citas ekspertīzi veicošas institūcijas sastādītās tāmes.

Šķīrējtiesneša ceļa un uzturēšanas izdevumu apmēru nosaka, vadoties pēc šķīrējtiesneša iesniegtā aprēķina un to pamatojošiem dokumentiem.

Atlīdzība par kopēšanas pakalpojumiem tiek noteikta 1,43 eiro apmērā par vienu A4 formāta lapu.

Procesa izdevumi norādīti bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN).

Rīgā, 2018.gada 27. februārī

Dibinātāja
biedrības “Šķīrējtiesas procesa atbalsta biedrība”
vārdā valdes locekle

Anna Priščepa